

OHDvries_Humor als genadegave_De Christen_1986.

De Christen, 101^e jaargang, nr. 34, 3 oktober 1986

Humor als genadegave

Ernst is onverdraaglijk zonder gevoel voor humor. Mensen die zichzelf heel serieus nemen vragen er om door anderen bespot te worden. Ze hebben dat gewoon nodig om mens te blijven! De Franse koning Lodewijk XIV nam zichzelf onverdraaglijk serieus. Hij voerde de pretentie dat zijn macht regelrecht afgeleid was van de macht waarmee God regeert. Hij dulde niemands tegenspraak. Aan het koninklijk hof was er slechts één die Lodewijk durfde relativeren: de hofnar. De nar nam de vorst in het ootje. In grollen en grappen hield hij de koning een lachspiegel voor. En het ongelofelijke gebeurde. De koning lachte om de potsierlijkheid van zijn eigen pretenties!

Zou de christelijke gemeente ook narren nodig hebben? Christelijke narren zijn er wel geweest. De volgelingen van de middeleeuwse reformator Franciscus van Assisi noemden zich wel 'narren van Jezus'. Als arme zwervers, zonder bezit en dak boven hun hoofd, trokken ze bekering predikend door een rijke kerk met schitterende kathedralen, monumentale kloosters en duur geklede geestelijken. Hun armoede was de spiegel waarin het gewone kerkvolk de dwaasheid van de kerkelijke pracht en praal zag oplichten.

Hoe hoger de pretenties, hoe groter de behoefte aan relativerende humor. De christelijke gemeente heeft bijna per definitie hemelhoge pretenties. We zijn 'volk van God', en 'lichaam van Christus'. We omschrijven onze gemeente als 'gemeenschap van heiligen', die 'het nieuwe leven' ontvangen hebben. Met al deze hoge termen slaan we enerzijds de spijker van de gemeente precies op zijn kop. Want alles wat we zojuist over onszelf gezegd hebben zijn we ook: door genade. Maar tegelijkertijd slaan we met die woorden onszelf pijnlijk op de vingers. Want we zijn natuurlijk helemaal niet wat we zeggen te zijn. Dat kan iedereen zien en horen die ons een beetje leert kennen.

Er zit soms een bijna onverdraaglijke spanning tussen wat de gemeente door genade is en wat zijn in de alledaagse werkelijkheid is. Om deze spanning te kunnen verdragen heb je o.a. ook gevoel voor humor nodig. Humor misstaat niet in de gemeente. Er bestaat een humor die een gestalte is van de genade waardoor wij kinderen Gods zijn. Het Hebreeuwse woord waarmee het Oude Testament 'genade' aanduidt, kennen we ook in het Jiddische 'gein'.

De Algemene Vergadering van de volgende maand staat nu al bol van de ernst. Als het aan de agenda ligt, kan er geen lachje af. Behalve misschien wat formele grapjes. We gaan ernstig met elkaar discussiëren. Onze christelijke, baptisten of evangelische identiteit is in het geding. Al onze leuzen, slogans, principes en waarheden zullen in de hitte van de strijd waarschijnlijk iets potsierlijks hebben, voor wie er oog voor heeft. Hopelijk zendt God onder de sprekers een enkele nar om ons dit te laten zien. Zodat we in genade bevrijdend om onszelf kunnen lachen.